

ตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : เทศบาลตำบล บ้านกลาง จังหวัดลำพูน
The Indicators of Good Conduct Principle of Work Without
Corruption in Thai Local Government Organization : A Case Study
for Bann Klang Municipality Lamphun Province

พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์¹ พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปณฺโณ²
สุวัฒน์ รักขันโท³ พงษ์สุวรรณ ศรีสุวรรณ⁴และพัชรี พิพิธสุขสันต์⁵

Phongphat Chittanurak, Phrakhrusangharak Chakkit Bhuripanno,
Suwatsan Rahkhanto, Pongsuwan Srisuwan, and
Patcharee Pipithsuksunt (W)
(phongphat.chi@mcu.ac.th)

Received: October 23, 2020
Revised: November 11, 2020
Accepted: November 11, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานองค์กรท้องถิ่นไทย : เทศบาลตำบลบ้านกลาง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน จำนวน 184 คน และเอกสารการบริหารเทศบาล เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและแนวคำถามการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์กรประกอบสุจริตธรรมกายสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดคดทรยศ คดโกง รับสินบน หรือเปียดบัง

¹ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁴ กองทัพอากาศ

⁵ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ประโยชน์ของผู้อื่น 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องคือการไม่ลักทรัพย์ 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จโดยไม่มีลักทรัพย์ แย่งชิง คดโกง ยักยอก หรือลักพาของผู้อื่นและ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขัน และมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่มีลักทรัพย์ แย่งชิง คดโกง ยักยอก หรือลักพาของผู้อื่น

องค์ประกอบสุจริตธรรมวาจาสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่พูดพลดลอกหลวงเพื่อเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่พูดพลดลอกหลวงเพื่อเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จโดยไม่พูดพลดลอกหลวงเอาทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน และ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขันมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่พูดพลดลอกหลวงเอาทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน

องค์ประกอบสุจริตธรรมใจสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยการรับสินบน หรือการเบียดบังเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จโดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน และ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขัน และมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน

คำสำคัญ: ตัวชี้วัดสุจริตธรรม, ความปลอดจากการทุจริต, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstracts

The objectives of this qualitative research on the good conduct indicators for corruption prevention in Thai local government organization: A case study for Bann Klang Municipal Lamphun Province were 1) to study the free from corruption at work of the local government organization and 2) to study the good conduct indicators of corruption-free at work of the local government organization. Data

were collected from administrators of Ban Klang Subdistrict Municipality, Mueang District, Lamphun Province and municipal administrative documents. The semi-structured interview forms and the question guidelines for the focus group discussion were used to collect data from the administrators. Data were analyzed by content analysis techniques.

The main findings were: The bodily good conduct factor consists of 4 indicators, 1) working behavior with unthinking of betraying, cheating, bribe receiving, or meddling in the interests of others, 2) working behavior by standing up to do the right thing i.e not stealing, 3) working behavior with care, determined to achieve work without theft, robbery, embezzlement, or kidnapping of others, and 4) working behavior with active efforts and seriously striving for the highest benefit of the people without stealing, robbing, cheating, embezzlement or kidnapping of others.

The good conduct in word factor consists of 4 indicators, 1) working behavior by not speaking deceitfully to obscure or shrug it into one's own benefit, 2) working behavior by insisting on doing the right thing without deceiving speaking to obscure or shrug it into one's own benefit, 3) working behavior with care and determined to complete the task without speaking deceitfully to take the belongings of others, and 4) working behavior with an active effort in working hard, striving to earnestly pay attention to maximize the benefits of the people without speaking deceitfully to take belongings of others to one's own.

The good mental action factor consists of 4 indicators 1) working behavior by not thinking of greed of others to be their own by accepting bribes or misappropriating one's own interests, 2) working behavior by standing up to do the right thing without thinking of the greed of others, 3) working behavior with care and determined to make the work successful without thinking of the desire of others to be their own, and 4) working behavior with active efforts and seriously striving for the highest benefit of the people without thinking of the greed of others.

Keywords: The Good Conduct Indicators, Corruption Prevention, Local Government Organization

บทนำ

การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทำการเมือง จัดคอร์รัปชันสร้างความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรม เป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไป

การทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยได้กลายเป็นมะเร็งร้ายของระบบสังคมไทย เห็นได้จากปัจจัยและสาเหตุหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นกระทรวงหลักในการบริหารจัดการและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขประชาชน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมของสังคม การส่งเสริมและการพัฒนาการเมืองการปกครอง การพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายในกิจการสาธารณภัย การพัฒนาเมือง และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ซึ่งพันธกิจต่าง ๆ เหล่านี้ข้าราชการจะต้องปฏิบัติต่อประชาชนอย่างสุจริตธรรม แต่มีข้อมูลที่สะท้อนการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้รับการร้องเรียนการทุจริตมากที่สุด คือ ข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนทุจริตใน 5 ปีที่ผ่านมาที่เข้ามายังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่มีมากถึง 3,376 เรื่อง ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สถิติเรื่องร้องเรียนทุจริตต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มา : ไทยพับลิก้า (ม.ป.ป.)

ปัญหาฉ้อโกงหรือการคอร์รัปชัน ส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐจากการใช้อำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษ ความสะดวก หรืออุปสรรค เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนด้วยการละเลยเพิกเฉย การไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือการปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกฎระเบียบและการกำกับดูแล ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประสิทธิภาพของประเทศชาติโดยรวม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ให้ความสำคัญและตระหนักในเรื่องสุจริตธรรมเพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นการเพิ่มภูมิคุ้มกันให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เริ่มจากการสร้างจิตสำนึกในตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และนำหลักสุจริตธรรมมาร่วมขับเคลื่อนเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารราชการภาครัฐของไทย เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารและเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2561)

ดังนั้น การจะลดปัญหาฉ้อโกงหรือการคอร์รัปชัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างตัวชี้วัดเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กร โดยวิจัยครั้งนี้ ได้นำหลักสุจริตธรรมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างตัวชี้วัด เพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานโดยเลือกศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีเรื่องร้องเรียนด้านการทุจริตคอร์รัปชันน้อยที่สุดในลำดับต้น ๆ จึงกำหนดหัวข้อวิจัยว่า “ตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรท้องถิ่นไทย : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบ้านกลาง จังหวัดลำพูน” เหตุผลที่เลือกศึกษาที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง จังหวัดลำพูนคือเป็นเทศบาลที่ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศด้านการป้องกันการทุจริตประจำปี 2559 (Best Practices Model) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงบุคลากรเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 184 คน แบ่งเป็นพนักงานเทศบาล 41 คน พนักงานครูเทศบาล 31 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน ลูกจ้างประจำ 9 คน พนักงานจ้างเทศบาลพนักงานจ้างตามภารกิจ 47 คน พนักงานจ้างทั่วไป 53 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดลำดับข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาเนื้อหาตามลำดับ

ผลการวิจัย

1. ความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง จากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของเทศบาลที่ต้องการให้เทศบาลเป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยจากการทุจริต และการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยจากการทุจริต สรุปรวมผลการวิเคราะห์การดำเนินการได้เป็น 2 ส่วนคือ การดำเนินการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน และการดำเนินการพัฒนาบุคลากร

1) การดำเนินการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน

1.1) ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่โดยกระบวนการสื่อสารองค์กรเกี่ยวกับ 1) ขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ 2) การให้บริการประชาชนในด้านกฎหมาย และ 3) ยุทธศาสตร์ กฎระเบียบต่าง ๆ ส่วนวิธีการสื่อสารที่ใช้ประกอบด้วย การฝึกอบรม การประชุม การฝึกสอน การจัดกิจกรรมกฎหมายรายเดือน

1.2) กำหนดคุณธรรมความโปร่งใส ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ไว้ในยุทธศาสตร์เทศบาลทั้งในส่วนของวิสัยทัศน์ โครงการ/แผนงาน/กิจกรรมรองรับยุทธศาสตร์

1.3) ดำเนินงานด้วยธรรมาภิบาลตามแนวทำคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อตรงโปร่งใสทั้งระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย การจัดทำระเบียบว่าด้วย

ประมวลจริยธรรม ระเบียบว่าด้วยการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การจัดทำประกาศนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใสปราศจากการทุจริต การจัดทำโครงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันการทุจริต

1.4) กำกับดูแลความสำเร็จของงานโดยผู้บริหาร ประกอบด้วย การแก้ปัญหาการทำงานของเจ้าหน้าที่ การประเมินสมรรถนะบุคคลด้านการมุ่งผลสำเร็จของงาน และการปฏิบัติตามระเบียบการลา

1.5) สร้างกระบวนการทำงานที่มีความโปร่งใส โดยให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทุกอย่างให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน โดย 1) มีระบบการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานที่สามารถให้คำตอบกับทุกคำถามของประชาชน 2) ใช้การทำงานเป็นทีมเพื่อให้เกิดการตรวจสอบซึ่งกัน และ 3) ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยเปิดช่องการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนให้หลากหลายช่องทาง

1.6) ดำเนินโครงการ/กิจกรรมและปราชญ์การทุจริต เช่น โครงการเทศบาลใสสะอาด คิดดี ทำดี มีคุณธรรม โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต และหรือกิจกรรมมมคุณธรรม

1.7) เผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจโดยจัดทำคู่มือประชาชนเกี่ยวกับ 1) ขั้นตอนและระยะเวลาในการรับบริการ ค่าธรรมเนียม 2) กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ 3) ระบบอุทธรณ์เมื่อการขอรับบริการมีปัญหา

2) การดำเนินการพัฒนาบุคลากร โดยปลูกฝังคุณธรรมการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1) สอดแทรกเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรมและคุณธรรมไว้ในเวทีต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมในโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรประจำปี การประชุมในโอกาสต่าง ๆ กิจกรรมวันเทศบาล โครงการเชิดชูเกียรติพนักงาน เป็นต้น

2.2) กำหนดธรรมาภิบาลเป็นค่านิยมองค์กรที่ส่งผลให้เป็นองค์กรปราศจากการทุจริตด้วยการยึดมั่นทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย การให้บริการรวดเร็ว มีธรรมาภิบาล และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งครอบคลุมคุณธรรมการปฏิบัติงาน 4 ประการ ได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์

2.3) สร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมความซื่อตรง

สรุปได้ว่า การที่เทศบาลตำบลบ้านกลางได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ ด้านการป้องกันการทุจริตประจำปี 2559 (Best Practices Model) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นั้น เป็นผลเนื่องมาจากการที่เทศบาลมีการดำเนินการ 2 ส่วน คือ การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรเพื่อการเป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยจากการทุจริต ซึ่งการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเป็นส่วนที่สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยจากการทุจริต ส่วนการพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนของการปลูกฝังคุณธรรมการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยจากการทุจริต ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ได้ ดังนั้น การวิจัยนี้จึงใช้ผลการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการสังเคราะห์ตัวชี้วัดสุจริตธรรมความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานของเทศบาล

2. ตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสังเคราะห์ตัวชี้วัดสุจริตธรรมความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง มีผลการสังเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1) คุณธรรมการปฏิบัติงานที่มีความปลอดภัยจากการทุจริต ประกอบด้วยคุณธรรม 4 ประการ คือ

1.1) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ มุ่งมั่น ตั้งใจต่องาน ต่อหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.2) ความซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยการประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่มีการรับสินบน ไม่มีการเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน

1.3) ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม โดยยึดหลักทำในสิ่งที่ถูกต้องถูกกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความโปร่งใส

1.4) ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความฉับไว ไม่ทำงานล่าช้าแบบเช้าชามเย็นชาม ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ คือ การทำงานที่สิ้นเปลืองเวลา และสูญเสียพลังงานในการทำงานน้อย แต่เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจัง พยายามทำเรื่อยไป จนกว่างานจะสำเร็จ

2) สุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดจากการทุจริตแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วยสุจริตธรรม 12 ประการ

2.1) สุจริตธรรมกายสุจริต 4 ประการ คือ 1) ปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง ไม่มีการรับสินบน ไม่มีการเบียดบัง หรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตัวเอง 2) ปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือถูกศีลในข้อการไม่ลักทรัพย์ 3) ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งประสบความสำเร็จของงานภายใต้การปฏิบัติที่มีความเคารพสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน 4) ปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนประการหนึ่ง คือ การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน

2.2) สุจริตธรรมวาจสุจริต คือ 1) ปฏิบัติงานด้วยการไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตัวเอง 2) ปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ การไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 3) ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นความสำเร็จของงานภายใต้การไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติเงินทองผู้อื่นมาเป็นของตน 4) ปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ภายใต้การไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติเงินทองของประชาชนมาเป็นของตน

2.3) สุจริตธรรมมโนสุจริต คือ 1) ปฏิบัติงานด้วยการละเว้นจากการคิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนจากการ รับสินบน หรือจากการเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) ปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ การละเว้นจากการคิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน 3) ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งประสบความสำเร็จของงานภายใต้การไม่คิดโลภอยากได้ของประชาชนมาเป็นของตน 4) ปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขันด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ภายใต้การไม่คิดโลภอยากได้ของประชาชนมาเป็นของตน

3. ตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดจากการทุจริตแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด รวม 12 ตัวชี้วัด

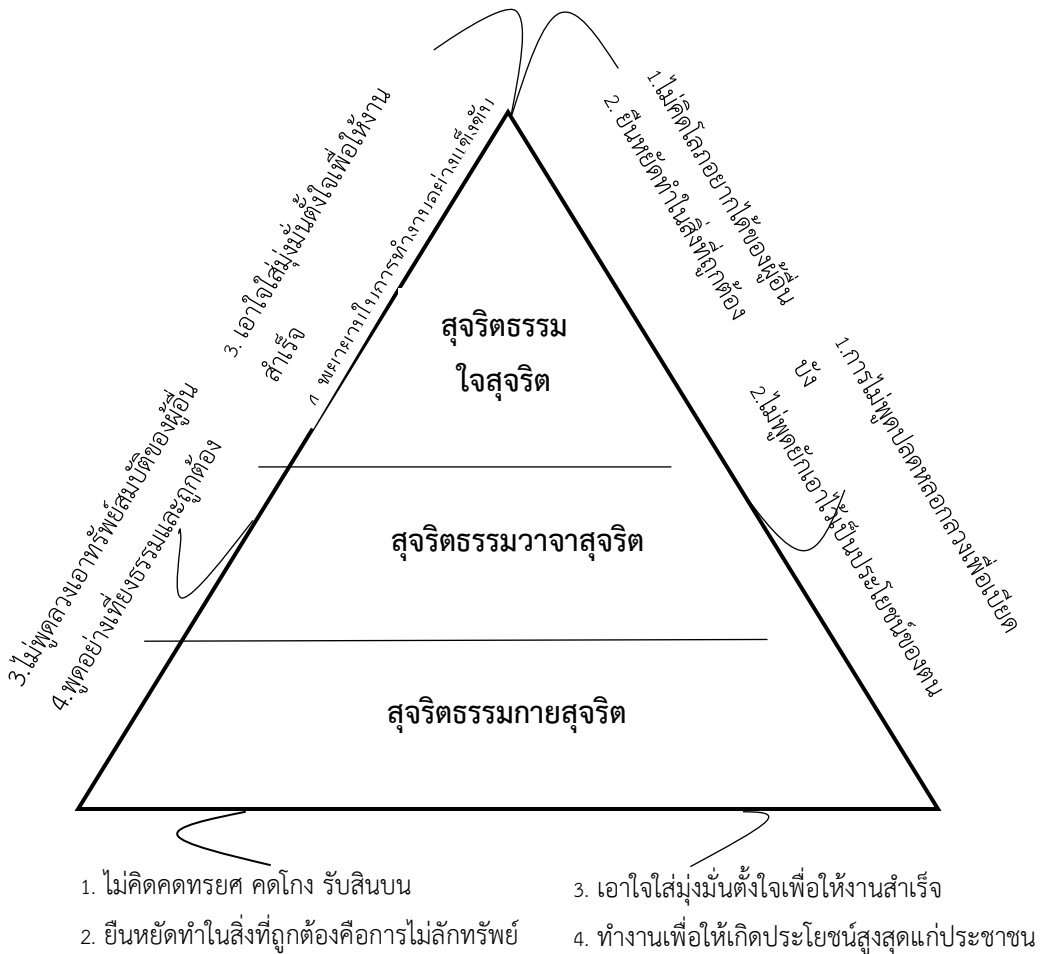
3.1) ตัวชี้วัดสุจริตธรรมกายสุจริต ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง ไม่มีการรับสินบน ไม่มีการเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ ถูกศีลในข้อการไม่ลักทรัพย์ 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นความสำเร็จของงานภายใต้การปฏิบัติที่มีความเคารพสิทธิในทรัพย์สินของ ประชาชน 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่าง แข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนประการหนึ่ง คือ การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน

3.2) ตัวชี้วัดสุจริตธรรมวจีสุจริต ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ การไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือการยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นความสำเร็จของงานภายใต้การไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติเงินทองผู้อื่นมาเป็นของตน 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนภายใต้การไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติเงินทองของประชาชนมาเป็นของตน

3.3) ตัวชี้วัดสุจริตธรรมมโนสุจริต ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการละเว้นจากการคิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนจากการรับสินบน หรือจากการเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ การละเว้นจากการคิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นความสำเร็จของงานภายใต้การไม่คิดโลภอยากได้ของประชาชนมาเป็นของตน 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ภายใต้การไม่คิดโลภอยากได้ของประชาชนมาเป็นของตน

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้สามารถนำผลการวิจัยมาสรุปเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับตัวชี้วัดสุจริตธรรม เพื่อสร้างความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : เทศบาลตำบล บ้านกลาง จังหวัดลำพูน ได้ดังปรากฏตามแผนภาพที่ 1 นี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย (ตัวชี้วัดสุจริตธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : เทศบาลตำบล บ้านกลาง จังหวัดลำพูน, 2563)

ตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดจากการทุจริต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบรวม 12 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. องค์ประกอบสุจริตธรรมกายสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดคดทรยศ คดโกง รับสินบน หรือเบียดบังประโยชน์ของผู้อื่น 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องคือการไม่ลักทรัพย์ 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จโดยไม่มีการลักทรัพย์ แย่งชิง คดโกง ยักยอก หรือลักพาของผู้อื่นและ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขัน และมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่มีการลักทรัพย์ แย่งชิง คดโกง ยักยอก หรือลักพาของผู้อื่น

2. องค์ประกอบสุจริตธรรมวาจาสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่พูดปดหลอกลวงเพื่อเบียดบังหรือยกเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ และมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จโดยไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน และ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขันมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่พูดปดหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน

3. องค์ประกอบสุจริตธรรมใจสุจริต ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยการรับสินบน หรือการเบียดบังเอาไว้เป็นประโยชน์ของตน 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน 3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อให้งานสำเร็จ โดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน และ 4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความพยายามในการทำงานอย่างแข็งขัน และมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน

การอภิปรายจะเป็นการอธิบายสนับสนุนว่า ในแต่ละส่วนประกอบของตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตอย่างไร ที่แสดงว่าตัวชี้วัดดังกล่าวสามารถวัดการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริต หรือการปฏิบัติงานที่ไม่มีการกระทำผิดหรือถูกกฎหมาย แต่ผิดศีลธรรม (ประพฤติชั่ว) ที่แสดงถึงความเสื่อมโทรมทำศีลธรรมและเป็นปัญหาสังคม ซึ่ง

เกิดจากการใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น (เทวัญ นรธาธา, 2560) รวมทั้งความสอดคล้องของตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตกับดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption-Free Index) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2560) และมีประเด็นดังนี้

1. คุณธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริต 4 ประการ คือ 1) การปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ 2) การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ 3) การปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม และ 4) การปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ใช้วัดการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตได้ เพราะการมีลักษณะนิสัยที่มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชว่า “...ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทั้งปวง...” (พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2530)

2. สุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริต ประกอบด้วยสุจริตธรรม 3 ประการ คือ 1) การปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทางกาย 2) การปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทางวาจา และ 3) การปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทางใจ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทางกายเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่มีการกระทำผิดหรือถูกกฎหมายแต่ผิดศีลธรรม ปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทางวาจา ไม่ใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควร ปฏิบัติงานด้วยการประพฤติดีและงดงามทางจิตใจ โดยไม่ผูกพยาบาทจองเวรคนอื่น มีแต่ความคิดในทำที่ถูกต้องเหมาะสม (พระมหาดรรษา ธรรมมหาโส, 2560)

3. ความสอดคล้องของตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตกับดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตทำกาทำวาจา และทำใจทั้ง 12 ตัวชี้วัด เป็นตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption-Free Index) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในส่วนของการประเมินโดยการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT) เฉพาะการรับรู้ตามตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ และตัวชี้วัดการใช้ทรัพย์สินของราชการ โดยตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่เป็นการประเมินการรับรู้ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรอื่นในหน่วยงานของตนเองใน

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยยึดหลักตามมาตรฐานที่มีความโปร่งใสโดยปฏิบัติงานตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2560)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินความเป็นองค์กรที่ปลอดจากการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลตำบล

2) เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดลำพูนนำไปใช้ประเมินความเป็นองค์กรปลอดจากการทุจริตของตนเอง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้พิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สามารถดำรงและพัฒนาความเป็นองค์กรที่ปลอดการทุจริตได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตเฉพาะที่รองรับตัวชี้วัดการปฏิบัติงานที่ปลอดจากการทุจริตของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในส่วนของตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ และตัวชี้วัดการใช้ทรัพย์สินของราชการเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดการทุจริตให้รองรับตัวชี้วัดการใช้งบประมาณ ตัวชี้วัดการใช้อำนาจ และตัวชี้วัดการแก้ไขปัญหาการทุจริตด้วย

2) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างตัวชี้วัดโดยวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาในรูปแบบของการศึกษาเฉพาะกรณี ทำให้ตัวชี้วัดที่ได้มีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยที่ศึกษา แต่มีข้อจำกัดในการนำไปใช้กับหน่วยอื่น ดังนั้น เพื่อให้ผลการสร้างตัวชี้วัดสามารถนำไปใช้ได้เป็นการทั่วไปจึงควรที่จะทำการวิจัยต่อยอดได้ 2 แบบคือ การวิจัยเชิงคุณภาพแบบ multi-site and multi-case study และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3) ศึกษาเปรียบเทียบตัวชี้วัดสุจริตธรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดจากการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่ต่างกัน

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560)*. สืบค้น 22 ตุลาคม 2560, จาก http://www.nacc.go.th/article_attach/image_1543pdf
- เทวีัญ นราธาวา. (2560). *คุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน*. สืบค้น 11 เมษายน 2560, จาก <https://krootewan2013.wordpress.com>
- พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, พระราชทาน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน (18 พฤศจิกายน 2530).
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส.(2560). *สุจริตธรรมในฐานะเครื่องมือป้องกันการทุจริต คอรัปชั่นใน สังคมไทยปัจจุบัน*. สืบค้น 11 เมษายน 2560, จาก www.ps.mcu.ac.th
- ศิริกัญญา ตันสกุล และ เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ. (2558). *ข้อเท็จจริง 10 ปี ระบบข้าราชการไทย*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2560). *เอกสาร ประกอบการประชุมชี้แจงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2559*. สืบค้น 22 ตุลาคม 2560, จาก [https://www.nacc.go.th/more_\"news.ph?cid=1612](https://www.nacc.go.th/more_\)
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2561). *คู่มือประเมิน: กำหนดประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2561*. สืบค้น 15 มีนาคม 2562, จาก https://www.nacc.go.th/more_news.ph?cid=1612